

4. KULTURMINNER I BERGEN

-EN TEMATISK OVERSIKT

- Førhistorisk tid
- Middelalder
- Verdensarv
- Havnebyen
- Ferdsel
- Gårdsbebyggelse
- Urban trehusbebyggelse
- Murgårdsbebyggelse
- Hageby
- Villaer og eneboliger
- Sosial boligbygging
- Offentlige institusjonsbygg
- Kirker
- Historiske hager, parker og lystgårder
- Tekniske kulturminner
- Industrielle kulturminner
- Krigs- og forsvarsminner

Lenke til det digitale Kulturmiljøkartet:
[Kulturmiljøkart](#)

Lenke til kartfortelling:
[Kartfortelling](#)

Gamle Laksevåg: Klimaendringer stiller nye krav til hvordan vi ønsker å løse utfordringer med styrtregn og overvann fremover.

Her fra Håsteinarparken i indre Laksevåg og kulturmiljøet i Laksevåg Lokalmuseum som nå opplever å bli skjermet fra ukontrollerte oversvømmelser fra Damsgårdsbekken.

KULTURMINNER, TEMATISK OG OMRÅDEVIS

I kulturminneplanens kunnskapsdel gis en oversikt over kulturminner i Bergen. Oversikten er delt i to hoveddeler; den første er en temainndelt redegjørelse for kulturminner, den andre er en redegjørelse for kulturmiljøer og bebyggelsehistoriske særtrekk i bydelene. Denne inndelingen er gjort for å tydeliggjøre de kulturhistoriske sammenhenger kulturminnene står i, og dermed gi grunnlag for vurderinger av verneverdi og tålegrense. Etter redegjørelsen av kulturminner og kulturmiljøer i områdedelen, følger anbefalinger og føringer som er spesifikke for utfordringene innenfor de enkelte temaer og områder. Oversiktene kan brukes i planarbeid, byggesaker og stedsanalyser.

Temadelen presenterer overordnede kulturminnekategorier, og knytter dem til hovedlinjer i Bergens historiske utvikling. I temakapitlene omtales bevarte materielle spor og vi peker på hvordan de har kommet til og hvilke utviklingstrekk de representerer. Beskrivelsen av materielle spor er ikke uttømmende for temaene, det er lagt vekt på kulturminner som er typiske for temaene og som kan være instruktive mht. å vurdere hva som er viktige kulturminner innenfor kategorien.

Områdedelen presenterer bebyggelsehistoriske og byplanmessige utviklingstrekk etter dagens bydelsgrenser i Bergen – Bergenhus, Årstad, Laksevåg, Fyllingsdalen, Fana og Ytrebygda, Åsane og Arna. Bydelene i Bergen har forskjellige historiske stedskvaliteter særlig ut fra graden av homogene bygningsmiljøer, hvilken type bebyggelsesstrukturer er brukt i ulike områder og bebyggelsens forhold til terreng og ferdselsårer. I denne delen beskrives også hvilke bygningstyper som kjennetegner ulike deler av byen, og hvilke karakteristiske steder en finner i bydelene.

I utgangspunktet er temadelene og områdebeskrivelsene bygget opp uavhengig av allerede definerte formelle verneområder i form av KPA 2018 hensynssone kulturmiljø, KPA 2018 bestemmelsesområder, reguleringsplaner med bevaring kulturmiljø, reguleringsplaner med bevaringsområder etter gammel lov. Kulturminnene og kulturmiljøene er beskrevet ut fra rent kulturminnefaglige kriterier.

Hensikten med beskrivelsene er likevel at de skal kunne brukes i plansaker ved at de underbygger vedtatte overordnede planer og kan gi grunnlag for bestemmelser og retningslinjer i reguleringsplaner. I byggesaker kan de supplere vurderinger av verneverdi, særlig når det gjelder miljøverdier og historiske verdier knyttet til byggverk i områdene.